

Raportul Comisiei de Etică a UPT

2017

Comisia de Etică

Prezentul raport a fost elaborat în conformitate cu prevederile Art. 94 din Codul de Etică și Deontologie al Universității Politehnica Timișoara și Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei de Etică și Deontologie din Universitatea Politehnica Timișoara.

Raportul conține și cazuri examinate și soluționate în cursul anului 2017, dar care se referă la sesizări primite la sfârșitul anului 2016. În raport nu sunt prezentate informații identificatoare referitoare la persoanele care au trimis sesizări sau au fost reclamate.

Comisia de Etică și Deontologie din Universitatea Politehnica Timișoara a fost numită prin Decizia Rectorului UPT nr. 1897/112/C din 16.12.2016, cu un mandat de 4 ani.

Comisia de Etică

Activitatea desfășurată de Comisia de Etică a fost orientată și în anul 2017 în direcția promovării și asigurării unui climat de corectitudine, încredere, respect și cooperare între membrii comunității UPT, pe baza principiilor etice și de conduită profesională care definesc această comunitate și pentru creșterea prestigiului universității.

Domeniile principale de activitate în anul 2017 au fost:

- A. Promovarea principiilor de etică universitară și a bunelor practici în activitățile desfășurate în UPT;**
- B. Analiza sesizărilor depuse de membrii comunității UPT și de persoane din exteriorul universității.**

A. Promovarea principiilor de etică universitară și a bunelor practici în activitățile desfășurate în UPT

- Comisia de Etică a urmărit și în anul 2017 respectarea principiilor de etică și deontologie universitară cu ocazia adoptării sau revizuirii periodice a diferitelor acte normative ale UPT. În acest sens principala contribuție au avut-o membrii Comisiei care sunt în același timp membri ai Senatului UPT sau ai Consiliilor facultăților din cadrul UPT.
- S-a urmărit promovarea bunelor practici de deontologie a cercetării științifice prin includerea acestora în prelegerile și seminariile din cadrul cursului transversal de “Cercetare științifică, comunicare și deontologie” de la nivelul ciclului de doctorat, iar în viitor și în planurile de învățământ din cadrul ciclului de studii universitare de master.
- În colaborare cu Departamentele UPT și reprezentanții studenților, s-au analizat modalitățile de depistare și eliminare a cauzelor care pot duce la încercări de promovare a examenelor prin fraudă sau la tentative de corupere, cât și prevenirea oricărei forme de hârțuire.

B. Analiza sesizărilor depuse de membrii comunității UPT și persoane din exteriorul universității

- ❑ Comisia de Etică a analizat o sesizare cu autor necunoscut, redirecționată la Universitatea Politehnica Timișoara de Direcția Generală Învățământ din cadrul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, privind existența unei suspiciuni de plagiat la o teză de doctorat susținută în cadrul UPT în anul 2000.

Conform sesizării, teza de doctorat în cauză ar conține în total 163 de pagini plagiate din totalul de 191 pagini (nesocotind Introducerea și Bibliografia), ceea ce ar însemna plagiere în proporție de 85,34%. Tot în opinia autorilor sesizării, în teză există 125 (din totalul de 147) figuri plagiate, 38 (din totalul de 49) tabele plagiate și 85 (din totalul de 85) relații matematice (formule) plagiate.

Având în vedere Codul de Etică al UPT, Comisia de Etică s-a declarat competentă în a soluționa sesizarea și a numit o Comisie de analiză pentru examinarea în detaliu a aspectelor semnalate. Fiecare expert a întocmit câte un referat individual asupra tezei și aspectelor prezentate în sesizare. Pe baza acestor referate a fost întocmit referatul Comisiei de analiză care a fost înaintat Comisiei de Etică a UPT.

Comisia de Etică

A fost solicitată opinia persoanei reclamate, care a transmis un răspuns scris pe care l-a susținut și în fața Comisiei. În esență, persoana reclamată a respins toate acuzațiile de plagiat, aducând argumente în acest sens și a menționat că sesizarea se înscrie într-un șir de acțiuni de denigrare publică la care Domnia sa este supusă începând din anul 2015 din partea unui grup mic de colegi.

Pe baza referatului Comisiei de analiză, Comisia de Etică a stabilit, cu unanimitate de voturi, următoarele:

- a. Fapta sesizată – un posibil plagiat – nu poate fi analizată din perspectiva Legii nr. 206/2004, deoarece acest act normativ a intrat în vigoare în anul 2004, iar fapta sesizată și analizată de Comisie s-a petrecut în anul 2000;
- b. Sesizările despre posibilul plagiat se referă doar la partea de documentare a tezei de doctorat și nu la partea originală, care cuprinde cercetările experimentale proprii ale doctorandei din vremea respectivă;
- c. Comisia de Etică nu are competența a se pronunța cu privire la criticile referitoare la conținutul și nivelul științific al tezei, deoarece aceste elemente au fost analizate de comisiile de specialitate care au validat teza în anul 2000. O activitate științifică de acum 17 ani nu poate fi analizată raportat la stadiul actual al științei și tehnicii;

Comisia de Etică

- d. Dintre aspectele sesizate s-au confirmat doar câteva omisiuni de citare a bibliografiei în partea de documentare a tezei. În baza raportului Comisiei de analiză, Comisia de Etică a constatat că obiectul acestora îl reprezintă scheme, diagrame, nomograme, sau relații binecunoscute, idei, teorii și concepte universale, care în accepțiunea Legii nr. 8/1996 (în forma în vigoare în anul 2000) nu se află sub protecția dreptului de autor, iar anumite figuri, tabele și fragmente de text pentru care este indicată bibliografia sunt legate de alte elemente din teză pentru care este indicată sursa;
- e. În concluzie, Comisia de Etică a stabilit că nici una dintre elementele sesizării nu se confirmă, aceasta fiind respinsă ca neîntemeiată.

Comisia de Etică

- ❑ Comisia de Etică a analizat sesizarea unui cadru didactic al UPT referitoare la presupusa sa omitere din colectivul de autori a două lucrări științifice, la care a considerat că a avut contribuții ce justificau o asemenea calitate.

Autorul sesizării a considerat că ambele lucrări au fost rezultatul unei activități colective la care contribuția sa științifică a fost semnificativă. Drept urmare, la una dintre aceste lucrări a figurat printre autori într-o variantă inițială, dar a fost eliminat în varianta finală publicată. Decizia neincluserii sale printre autorii lucrărilor a fost luată de autorul de corespondență al acestora, coleg de departament cu reclamantul. Ambele lucrări au figurat și în teza de abilitare a persoanei reclamate, susținută în anul 2016, unde au fost exprimate mulțumiri mai multor colaboratori (printre care și reclamantului) pentru contribuția lor la realizarea cercetărilor care au stat la baza tezei, fără a evidenția însă exact aportul fiecăruia.

Comisia de Etică

Pentru soluționarea sesizării, Comisia de Etică a invitat ambele persoane implicate pentru a-și susține argumentele. Reclamantul și-a menținut acuzațiile, declarând că singura soluție pe care o poate accepta este retragerea celor două lucrări incriminate. Persoana reclamată a afirmat că în cazul cercetărilor care au constituit materialul ambelor lucrări el a fost persoana care a planificat cercetările și a coordonat experimentele, fiind singurul în măsură să cunoască contribuția exactă a fiecărui colaborator și importanța acestei contribuții. Nu a negat participarea reclamantului la aceste cercetări, dar a considerat că nu a avut o contribuție care să justifice prezența sa în rândul autorilor lucrărilor respective. Drept dovadă a faptului că nu a existat nici un fel de discriminare la adresa reclamantului a adus și faptul că acesta a fost coautor la o serie de alte lucrări ale aceluiași colectiv, la care contribuția sa științifică a fost considerată semnificativă.

În urma analizei documentelor primite și pe baza discuțiilor care au avut loc, Comisia de Etică a stabilit următoarele:

Comisia de Etică

- a. Cercetările care au stat la baza lucrărilor științifice menționate în sesizare s-au desfășurat pe parcursul mai multor ani, cu participarea de specialiști cu diferite expertize și au implicat un schimb continuu de informații, păreri, idei și date. În lipsa unor criterii stabilite expres de părțile implicate în elaborarea lucrărilor, este extrem de dificilă evaluarea exactă a contribuției fiecărui membru al echipei;
- b. Conform cutumelor academice, posibilitatea de a aprecia relevanța contribuției fiecărei persoane ce a participat la cercetările care au ca rezultat o lucrare științifică aparține cu prioritate autorului principal (corespondent);
- c. Comisia a constatat că datele existente nu demonstrează contribuția științifică semnificativă la aceste publicații a reclamantului, în sensul prevederilor de Art. 222 alin (2) Lit. i din Carta UPT. În aceste condiții persoana reclamată, în calitate de coordonator al cercetărilor și autor de corespondență, a avut dreptul de a hotărî dacă contribuția unui membru al echipei de cercetare a fost sau nu de natură să justifice includerea sa în rândul coautorilor lucrării respective. Comisia de Etică nu se poate substitui sub nici o formă părților implicate și nu poate decide altfel în lipsa existenței unor criterii obiective, criterii ce nu au fost definite de persoanele care au realizat lucrările;

Comisia de Etică

d. În concluzie, Comisia a hotărât în unanimitate că sesizarea nu se confirmă și a hotărât respingerea ei.

❑ **Comisia de Etică a analizat sesizarea unui cadru didactic al UPT referitoare la nerespectarea Articolului 206, aliniat (5) din Carta Universității Politehnica Timișoara, care prevede că „Personalul pensionat, respectiv care a atins vârsta de pensionare nu poate ocupa funcții de conducere în universitate, la nici un nivel”**

Autorul sesizării a reclamat faptul că Decanul unei facultăți din cadrul UPT ocupă această funcție și după împlinirea vârstei de 65 de ani, încălcând articolul menționat. De asemenea, autorul sesizării a considerat că era de datoria Comisiei de Etică să se autosesizeze în acest caz și să solicite Conducerii Executive a UPT respectarea Articolului 206, aliniat (5) din Carta Universității Politehnica Timișoara.

Comisia de Etică

În urma analizei documentelor primite și pe baza discuțiilor care au avut loc, Comisia de Etică a stabilit următoarele:

- a. În conformitate cu Legea nr. 1/2011, Carta UPT și Codul de Etică și Deontologie al UPT, Comisia de Etică a UPT analizează doar abateri de la normele de etică, fără a avea competențe în ce privește verificarea aplicării pe ansamblu a prevederilor Cartei UPT sau regulamentelor interne ale UPT;
- b. Sesizarea nu conține nici o referire concretă la încălcarea din partea persoanei reclamate a unor norme de etică universitară, așa cum sunt ele definite în Codul de Etică și Deontologie al UPT;
- c. În concluzie, sesizarea a fost respinsă prin votul unanim al membrilor Comisiei, considerând că nu au fost întrunite cele două elemente esențiale privind competența Comisiei de Etică a UPT: conținutul faptei și calitatea persoanei.

Comisia de Etică

- Comisia de Etică a analizat notificarea primită din partea unui conducător de doctorat din IOSUD-UPT, referitoare la o serie de litigii pe care autorul sesizării le-a avut și le are cu un Institut Național de Cercetare-Dezvoltare cu sediul în Timișoara, unde persoana respectivă și-a desfășurat activitatea până la pensionarea sa în cursul anului 2017.

Autorul sesizării a adus la cunoștința Comisiei de Etică a Universității Politehnica Timișoara faptul că prin Hotărârea Civilă a Tribunalului Timiș a fost anulată sancționarea sa disciplinară, stabilită prin decizia Directorului Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare unde își avea norma de bază la data respectivă. Domnia sa consideră că în consecință a fost desființată și hotărârea Comisiei de Etică din instituția respectivă care a stat la baza sancțiunii, prin care s-a stabilit că o lucrare științifică la care a fost coautor (declarând dublă afiliere, la instituția respectivă și la UPT) a fost publicată în anul 2015 într-o revistă cotate ISI cu încălcarea Legii nr. 206/2004, art. 2 alin 2 lit. c. În consecință, autorul sesizării a solicitat continuarea colaborării cu UPT în calitate de conducător de doctorat.

Comisia de Etică

În urma analizei documentelor primite și pe baza discuțiilor care au avut loc, Comisia de Etică a stabilit următoarele:

- a. Autoratul științific al acestei lucrări a constituit și subiectul unei sesizări mai vechi, adresate Comisiei de Etică a UPT din partea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare la care se face referire. Această sesizare a fost analizată în anul 2016, fără a se putea lua o decizie. Singurul aspect care privește UPT în acest litigiu este că persoana respectivă, conducător de doctorat în cadrul UPT, are calitatea de coautor al articolului incriminat împreună cu doi studenți doctoranzi pe care îi îndrumă în cadrul IOSUD-UPT, toți trei declarându-și afilierea la UPT;
- b. Sancțiunea disciplinară stabilită de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pe baza încălcării Legii nr. 206/2004, art. 2 alin 2 lit. c - includerea pe lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație, a fost contestată de cei sancționați în termen legal la Comisia Națională de Etică și a constituit obiectul unui dosar aflat pe rolul Tribunalului Timiș.

Comisia de Etică

- c. Prin Hotărârea Civilă nr. 1310/2017 din 04.10.2017 a Tribunalului Timiș, referitoare la acest dosar, s-a anulat decizia de sancționare disciplinară a autorului sesizării, stabilindu-se că această sancțiune a fost aplicată prematur, înainte de a se primi un răspuns din partea Comisiei Naționale de Etică la contestația depusă;
- d. Respectiva hotărâre a Tribunalului Timiș nu face nici o referire la justetea sau injustetea hotărârii Comisiei de Etică a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pe baza căreia a fost aplicată această sancțiune. Prin urmare, starea de fapt în legătură cu autoratul acestei lucrări, care a stat la baza deciziei menționate, nu s-a schimbat. Între timp, Comisia Națională de Etică a fost reorganizată și urmează să se pronunțe în legătură cu contestația referitoare la această decizie;
- e. În consecință, Comisia de Etică a UPT a stabilit că nu va relua studierea unui caz care a făcut deja obiectul unei cercetări din partea Comisiei de Etică a altei instituții. Se va lua o decizie după clarificarea situației lucrării la nivelul revistei unde aceasta a fost publicată și după primirea unui răspuns la contestația formulată la Comisia Națională de Etică.